

Actiecomité **Stop de Bouwwoede** **Westerpark Groen!**

Amsterdam, 17 november 2017

Aan: de leden van de raadscommissie Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam

betreft: commissievergadering 22 november 2017;
bestemmingsplan Westerpark West

Geachte commissieleden,

In uw vergadering van 22 november 2017 is het bestemmingsplan Westerpark West (het voormalig ING-terrein aan de Haarlemmerweg) geagendeerd, met het voorstel dit plan vast te stellen zonder enige wijziging ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan dat ter visie heeft gelegen.

Wij hebben in de afgelopen twee jaar bij voortdurende geijverd voor een op cruciale punten verbeterd plan met een blijvende, volwaardige groene inrichting van het terrein. Hiervoor hebben we inhoudelijke en beargumenteerde inbreng geleverd aan tientallen vergaderingen en participatiebijeenkomsten en daarbij onderbouwde alternatieven ingediend. Ruim 3500 mensen hebben een petitie ondertekend ten gunste van die alternatieven.

Deze inbreng heeft niet geleid tot enige aanpassing van de plannen. Tijdens de participatierondes, die de ontwikkelaar en bestuurscommissie West hebben georganiseerd, is geen inhoudelijke discussie gevoerd. Onze argumenten en die van andere betrokken personen (waaronder nota bene die van de directeurs van Ruimte en Duurzaamheid, evenals van Monumenten en Archeologie) zijn niet of ontwijkend beantwoord, of op een onjuiste wijze geïnterpreteerd. Ons comité, en daarmee ruim 3500 mensen zijn niet serieus genomen.

Nu is het moment om ervoor te zorgen dat er een bestemmingsplan ligt waarmee een goede leefomgeving wordt gegarandeerd. In de voorliggende stukken is dat niet het geval. Wij vragen u daarom niet met deze stukken in te stemmen, maar de volgende concrete wijzigingen op te nemen die het groene karakter van het gebied daadwerkelijk vergroten en garanderen.

De essentie van deze transformatieopgave voor het voormalige ING-terrein is dat het gebied een echt groen karakter krijgt, passend bij de (aangrenzende) groene scheg. Daarom vragen wij u met klem om in het bestemmingsplan de volgende zaken op te nemen:

- Het niet bebouwen van Kavel X, maar deze locatie samen met lokale bewoners te ontwikkelen tot een volwaardige parkentree.
- Precieze afgebakende footprints van de bebouwing, met aantoonbaar voldoende ruime afstand van 10 meter van de rooilijn tot het Brettenpad zodat de bomen volwaardig kunnen uitgroeien.
- Een voorgeschreven percentage van ten minste 60% groen voor de maaiveldinrichting.
- Een autovrije en daardoor duurzame wijk.
- Het handhaven van de bestaande waterkering.

Actiecomité **Stop de Bouwwoede** **Westerpark Groen!**

In reactie op de Nota van Beantwoording (NvB) lichten we hier de belangrijkste onderwerpen toe (zie ook de voordracht aan uw commissie).

Participatie: de participatie leek te beginnen als open en oprecht. De ontwikkelaar heeft vanaf zijn eerste presentaties aangegeven dat bebouwing van Kavel X voor hem niet nodig is om het hele plan Westerpark West rendabel te maken. Hij gaf ook expliciet aan de uitkomsten van de participatie als zwaarwegend advies mee te nemen. De werkelijkheid bleek echter anders; het proces is chaotisch en onvoldoende geweest. De sessies van de ontwikkelaar stonden onder leiding van iemand die zelf diensten aan die ontwikkelaar levert; alternatieven voor het niet bebouwen van Kavel X en andere rooilijnen, maaiveldinrichting en parkeeroplossingen werden (en worden nog steeds) direct terzijde geschoven. In de gemeentelijke rondes kon alleen een discussie worden gevoerd over alternatieve invullingen van Kavel X (op het niveau van kinderlijke tekeningen) en niet over de aantasting van de groene scheg en belemmeringen voor de toegankelijkheid van het Westerpark. Vanuit de gemeente zijn hoofdzakelijk argumenten ten gunste van de ontwikkelaar aangevoerd (bebouwen van zoveel mogelijk vierkante meters, geen geld voor aaneengesloten parkeergarages en voor vernieuwing van bestaande waterkering, groene invulling van Kavel X zou zo duur zijn dat het stadsdeel daarover niet kon beslissen). Hier is dus geen sprake geweest van een gelijkwaardig proces.

Groen: de aantasting van de groene scheg (vastgelegd in de *Structuurvisie 2040*) wordt erg gemakkelijk terzijde geschoven: de opbrengst van 128 middeldure huurwoningen valt in het niet bij die aantasting en bij de grote hoeveelheden woningen die in de komende jaren zowel in de rest van Westerpark West als in de nabijheid (zoals Sloterdijk Centrum, Haven-Stad, Willem de Zwijgerlaan, Food Center) worden gebouwd. Het argument dat dit belangrijker is dan de groene scheg impliceert dus dat nu ieder stukje hiervan kan worden benut voor de bouw van middeldure huurwoningen. De geringe kwaliteit van een parkeerterrein wordt breed uitgemeten, terwijl dit niet wordt gedaan voor het geplande gebouw van 44 meter hoog, ca. 60 meter breed en ca. 20 meter diep, met een gat dat pas op een hoogte van 12 meter getekend staat. Als op de plaats van Kavel X (parkeerterrein, waar vroeger laagbouw heeft gestaan) kan worden gebouwd, staat het hek wagenwijd open voor grote delen van het oude Westergasfabriekterrein, waar deze situatie zich ook voordoet. Plompe hoogbouw betekent definitieve aantasting van de groene scheg, terwijl een parkeerterrein een geringe aantasting vormt en eenvoudig kan worden heringericht ten gunste van de groene scheg.

Brettenpad: op de bestemmingsplankaart is goed te zien hoe de rooilijn de bomenrij aan de zuidkant van het Brettenpad zal aantasten. In de NvB staat dat de rooilijn-afstand hetzelfde blijft als in de huidige situatie; dat kan wel zijn, maar de bebouwing bij de bestaande ING-toren staat nu verder van die bomenrij af. De nieuwe bebouwingsgrens verschuift meer naar het Brettenpad toe, waardoor de bomen in het gedrang komen. Daarbij zullen de bomen aan de noordkant sneuvelen door de o.i. overbodige verplaatsing van de waterkering. Nergens wordt overtuigend aangetoond dat de waterkering niet gewoon op dezelfde plaats kan blijven (zie hierna).

Relatie met Haven-Stad: in de NvB staat dat Haven-Stad eigenlijk niet echt een factor is om rekening mee te houden, omdat het (op Minervahaven en Sloterdijk na) pas vanaf 2030 gaat spelen en weinig concreet is. Dat is de wereld op zijn kop: de gemeente entameert zelf de ontwikkelstrategie daartoe met maximaal 70.000 woningen, die een geweldige druk geven op het Westerpark. Dat park is daarom ook onderwerp van een versterkingsplan onder de noemer Groot Westerpark, eveneens onder leiding van de gemeente. En nu wordt Haven-Stad afgedaan als een vorm van

Actiecomité **Stop de Bouwwoede** **Westerpark Groen!**

luchtfietserij omdat het niet uitkomt de plannen voor Westerpark West kritisch bij te sturen op het gebied van groene inrichting en groenvoorzieningen. Ook de opmerking dat de gemeente geen norm kent voor groen per inwoner/woning snijdt geen hout: omdat er geen norm is gesteld wil dat nog niet zeggen dat er geen rekening mee moet worden gehouden. Groenvoorzieningen zijn onmisbaar om de stad leefbaar te houden en dat blijkt ook uit de diverse Amsterdamse beleidsstukken en nota's op dit gebied. Het rijk hanteert een richtlijn van 75m² per woning, Amsterdam zit daar ver onder met ca. 37m² (compendium voor de leefomgeving, www.clo.nl).

Ook staat in de NvB: '[...] evident is dat het bestemmingsplangebied Westerpark West geen onderdeel is van Haven-Stad.' Dit is evident onjuist: op blz. 12 van de conceptvisie Haven-Stad d.d. 30 mei 2017 staat een kaart waarin het héle Westerpark, inclusief de geplande nieuwbouw bij het plangebied wordt gerekend. Inhoudelijk betekent de nieuwbouw op Kavel X dat een belangrijke toegang naar het park wordt belemmerd. Er wordt dus blijkbaar willekeurig bepaald wanneer plangebieden in feite onderdeel van elkaar zijn. Terwijl er natuurlijk wel degelijk rekening gehouden moet worden met de onderlinge invloed en samenhang.

Waterkering en waterstand: nergens wordt vermeld dat het verleggen van deze kering vooral in het voordeel is van de portemonnee van de ontwikkelaar. Elders in Amsterdam is het gebruikelijk dat parkeergarages en waterkering zijn geïntegreerd (zie Oostpoort, IJdok, Oosterdok), dan wel op korte afstand van elkaar liggen. Technische uitvoering van het dijklichaam, het eigendom en het onderhoud kunnen elders in de stad wel goed worden geïntrigeerd.

Ook staat in de NvB enerzijds dat er geen enkel gevolg zal zijn voor de waterstand in de achterliggende polder/volkstuinpark, maar op blz. 23 staat dat door de bouwplannen het niveau van het grondwater 0,05 tot 0,1 meter zal dalen. Een verlaging van het waterpeil heeft in een veenweidegebied altijd grote impact! Dit is dus niet helder.

Verkeer: het gaat ons niet om verkeersintensiteit (zoals in de beantwoording door de gemeente telkens wordt gesuggereerd), maar om het creëren van een duurzame, autovrije wijk. En dus om ervoor te zorgen dat er zo kort mogelijke routes over het terrein naar de ingang van de parkeergarage zijn. D t past immers in een woonwijk die nagenoeg in de groene scheg en hoofdgroenstructuur ligt. Technisch goed mogelijk door het koppelen van parkeergarages; alleen wat duurder voor de ontwikkelaar.

Financiën/bestuurlijke betrokkenheid: in de participatieronde zijn berekeningen afgegeven voor de kosten van een groene inrichting van Kavel X, waarin ruime vergoedingen staan voor de ontwikkelaar van die kavel. Meermalen hebben we aangegeven hierover verbijsterd te zijn. De gemeente verspeelt hiermee haar onderhandelingpositie om de kavel een andere bestemming te geven; zij kan allerhande voorwaarden (bijvoorbeeld de overdracht van eigendomsrechten van Kavel X) stellen aan de medewerking voor het ontwikkelen van de andere bouwplannen. Het alternatief voor een groene inrichting van Kavel X wordt vanzelf duurder nu de gemeente al de bedragen voor vergoedingen bekendgemaakt heeft: koren op de molen van de ontwikkelaar.

Bij de bestuurscommissie West was daarom onduidelijkheid over de daadwerkelijke kosten voor een groene inrichting van Kavel X, waardoor ze geen verantwoordelijkheid durfde te nemen, omdat duidelijkheid alleen door de centrale stad (het college van B&W) kon worden gegeven. Daarom heeft de bestuurscommissie in mei 2017 ervan afgezien in dat stadium een advies te geven over de bestemming van Kavel X. Deze keuze van de bestuurscommissie en de overwegingen hiervoor worden in de NvB verdraaid weergegeven.

Actiecomité **Stop de Bouwwoede** **Westerpark Groen!**

Kavel X en stedenbouw: nergens in de argumenten wordt de nadelige stedenbouwkundige impact van een hoge toren op deze locatie betrokken. Deze kavel heeft betekenis als schakel in de groenstructuren van de Bos en Lommerweg en het Westerpark. Het nieuwe gebouw komt exact in de as van de groene zone van de Bos en Lommerweg en zet daarmee deze verbinding dicht.

Daarnaast vormt de bestaande ING-toren (straks De Voortuinen) de 'natuurlijke' begrenzing en een accent van de 'onnatuurlijke', grootschalige bebouwingsstrook aan de noordzijde van de Haarlemmerweg. Indertijd stedenbouwkundig zo ingezet in combinatie met het ontwerp van de Bos en Lommerweg. De grens tussen bebouwing en open ruimte is helder en overtuigend: die ligt hier en niet toch maar weer een stukje verder oostwaarts, waar het een eerste stap kan betekenen van een eindeloos doorkabbelende reeks gebouwen. Dat ontkracht de bestaande stedenbouwkundige kwaliteit. Daarover wordt in de stukken echter niet gerept. In de NvB staan in feite verder alleen motivaties om in de toekomst meer bebouwing in de scheg toe te voegen en daarmee wordt ons argument dat dit een precedent schept bevestigd.

Het argument dat er een gat in het gebouw zit, snijdt wat dat betreft ook geen hout: die opening zit boven de 12m, ver boven het maaiveld en dus boven de beleving van zichtlijnen. Een opening overigens die in het ontwerpbestemmingsplan niet eens wordt gepreciseerd, noch geregeld. Gezien vanuit het park / Brettenpad is dat hoge gat bovendien helemaal niet beleefbaar en komt er gewoon een kolossaal gebouw te staan.

Ook het argument dat de Brettenscheg juist zo boeiend is omdat er stenige delen in zitten in de vorm van het Cultuurpark Westergasfabriek is buiten alle proporties. Het cultuurpark is monumentaal erfgoed, waar met veel pijn en moeite het beste van gemaakt is om het én te behouden, én in te passen in een groene context. Maar ook dat vormt geen vrijbrief om her en der hoogbouw in de groene scheg te zetten. De in de NvB gesuggereerde sportschool, kinderdagverblijf en horeca zijn ook helemaal geen functies die het park ondersteunen. Het zijn gewoon commerciële functies die overal in de stad voorkomen, en overigens ook al in overmaat in het Westerpark.

Met nadruk willen wij erop wijzen dat de door ons ingediende en bij de NvB gevoegde plannen ter verbetering van het bestemmingsplan voor Westerpark West moeten meewegen in de besluitvorming. Alleen op deze manier bestaat de kans dat Amsterdam er een mooi woongebied bij krijgt, dat past in de ontwikkeling van het Westerpark en omgeving.

Met vriendelijke groet,
o.l.

Mathieu Derckx / Eric van der Putten
Robin Hunia / Berend Boorsma
Actiecomité **Stop de Bouwwoede** - **Westerpark Groen!**
info@westerparkgroen.nl; telefoon: 06-29513892
Bos en Lommerweg 19/hs, 1055DK Amsterdam